

”Robotti hoitaa ne jännetupputulehdusta aiheuttavat työt” – Ohjelmistorobotiikan käyttöönoton kokemuksia

Työelämän suurimpia kysymyksiä on tällä hetkellä automatisaation ja robotiikan laajentuminen tietotyöhön. Yritykset pyrkivät saavuttamaan tehokkuutta automatisoimalla rutiininomaisia töitä ja vapauttamaan henkilöstöresursseja tuottavampiin työvaiheisiin. Yrityksissä käydään keskusteluja siitä, millaista on toimia robotin työkaverina sekä millaiseksi oma työ muodostuu murroksen keskellä. Automatisoinnin ja ohjelmistorobotiikan hyödyt on melko vaivaton osoittaa taloudellisesti, joten näihin hankkeisiin panostaminen on yrityksille houkuttelevaa. Yritykset kuitenkin kamppailevat samanaikaisesti tuottavuuden ja tehokkuuden hyötyjen sekä robotiikan implementoinnin haasteiden kanssa. Kuten muutoksissa yleensäkin, varautuneisuus sekä epävarmuus ja turvattomuus ovat läsnä.

Tässä esityksessä tarkastellaan alustavia tuloksia tutkimuksesta, joka hyödyntää aineistoa robotiikan käyttöönottaneesta asiantuntijayrityksestä. Se tarkastelee erityisesti hyötyjen ja haasteiden suhdetta. Tutkimuksessa peilataan Kotterin kahdeksanvaiheiseen muutosjohtamisen portaakkoon. Vastaajina toimi ohjelmistorobotiikasta vastaavassa tiimissä mukana olleet työntekijät. Heille esitettiin kahdeksan avointa kysymystä. Aineisto kerättiin sähköisesti anonymiteetin varmistamiseksi.

Vastaajat suhtautuvat ohjelmistorobotiikan käyttöönottoon positiivisesti. Heidän mukaansa työelämä tulee muuttumaan ja mullistumaan paitsi ohjelmistorobotiikan, mutta myös tekoälyn myötä. Muutokset tapahtuvat kuitenkin asteittain ja niiden vaikutus yksilölle on maltillista. Implementointia edistävinä tekijöinä nähtiin avoin ja vuorovaikutuksellinen ilmapiiri, joka tukee rohkeita ideoita. Tärkeänä koettiin myös eteenpäin puskeva asenne sekä riittävä resursointi. Haasteina vastaajat nostivat esille byrokratian ja hierarkisuuden, jolloin luovat ja rohkeat ideat eivät pääse nousemaan esiin. Lisäkoulutus ja osaamisen rajallisuus nähtiin myös merkittävinä estäjinä ohjelmistorobotiikan implementoinnissa.

Useat havainnot liittyivät Kotterin muutosjohtamisen malliin onnistuneesta muutoksen läpiviennistä. Suurin hajonta koski muutostiimin perustamista. Osa vastaajista koki, että liian monivaiheinen päätöksenteko ja riittämättömät valtuudet vain hidastavat muutoksen läpivientiä. Vastaajat korostivat rohkeita ja jopa aggressiivisiakin liikkeitä muutoksen läpiviemiseksi, muutosvastarinnan uhallakin.